

Raportul asupra stabilității financiare 2013

Directia Stabilitate Financiară
Banca Națională a României
București,
Octombrie 2013

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

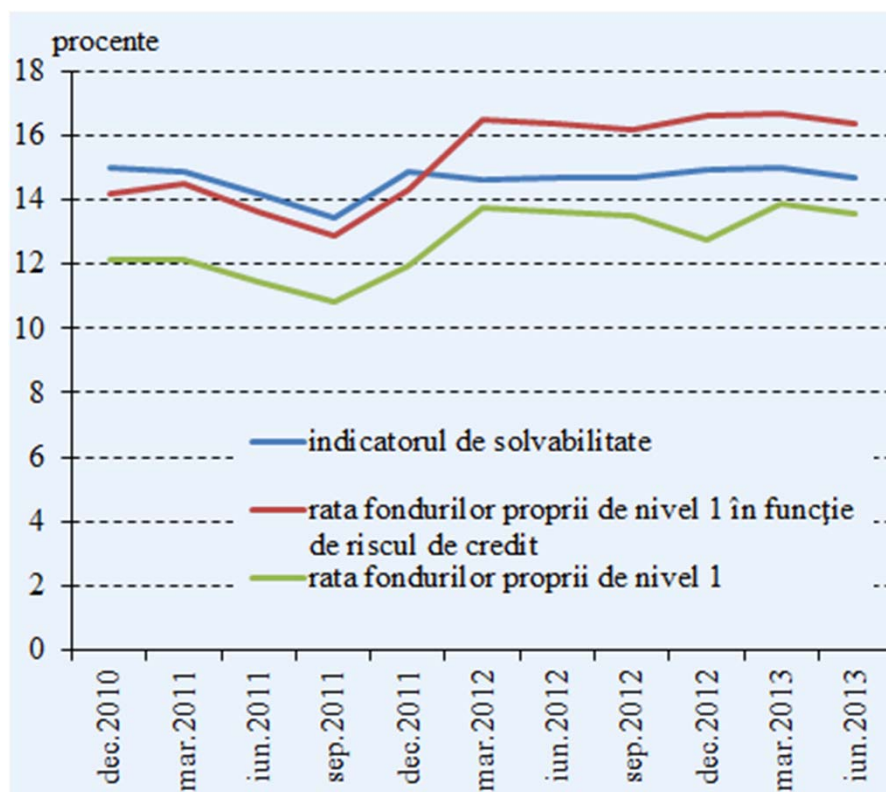

Sinteză

- o Stabilitatea financiară s-a menținut robustă de la precedentul *Raport*, pe fondul unui context internațional care a rămas dificil, însă balanța riscurilor a înregistrat îmbunătățiri în ceea ce privește evoluțiile macroeconomice interne
- o Principalele vulnerabilități care caracterizează sectorul bancar – nivelul important al creditelor neperformante și accelerarea procesului de dezintermediere financiară – rămân în limite gestionabile
- o Sectorul bancar are rezerve adecvate de solvabilitate, provizioane și lichiditate pentru a face față fără dificultăți majore unor eventuale evoluții nefavorabile de intensitate moderată
- o Principalele provocări la adresa stabilității financiare pentru perioada următoare sunt similare celor de la nivelul majorității țărilor UE:
 - reluarea creditării în condiții sustenabile, pe fondul continuării și chiar al intensificării procesului de dezintermediere financiară transfrontalieră
 - gestionarea adecvată a creditelor neperformante

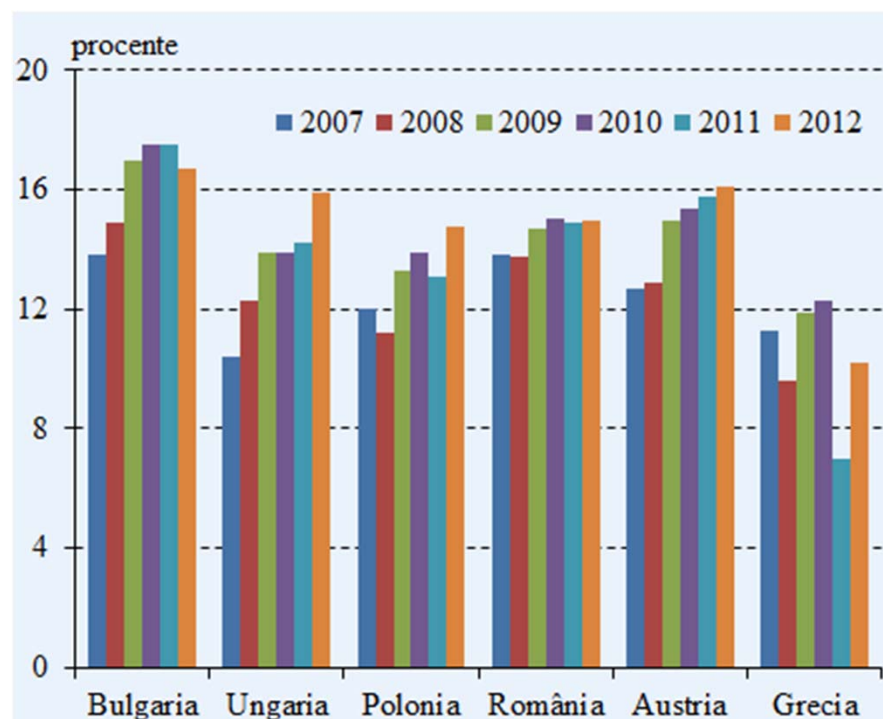
Sectorul bancar a continuat să fie bine protejat față de diverse evoluții nefavorabile: (a) nivelul și calitatea fondurilor proprii s-au menținut în parametri mulțumitori...

Evoluția indicatorilor de adecvare a capitalului

Sursa: BNR

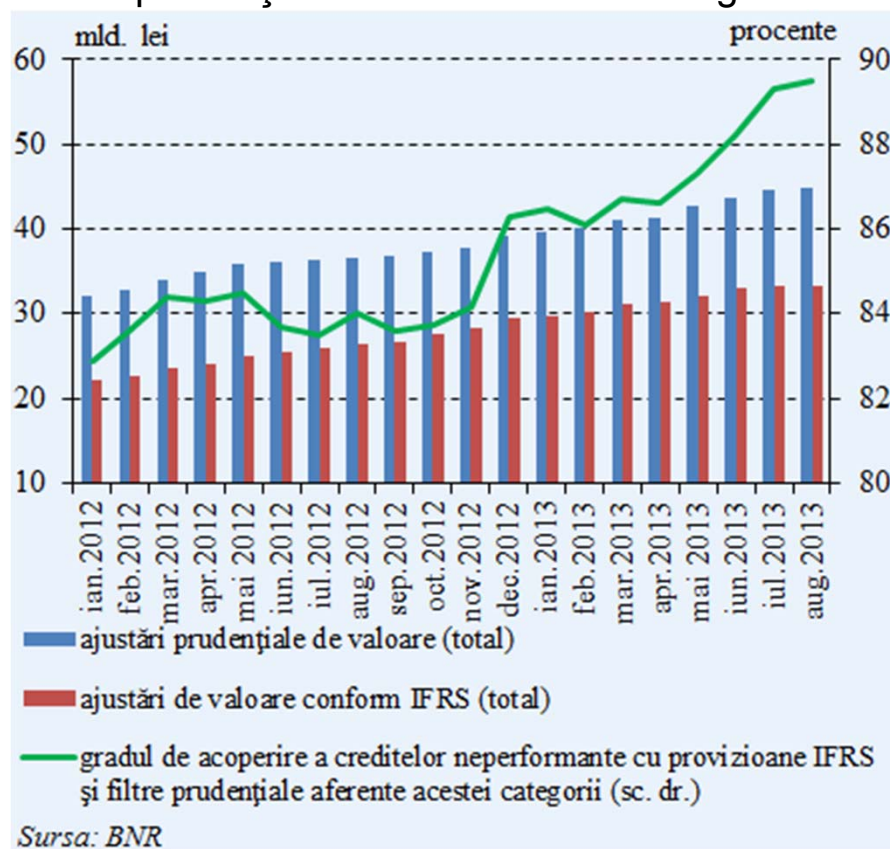
Evoluția comparativă a raportului de solvabilitate în unele țări din UE

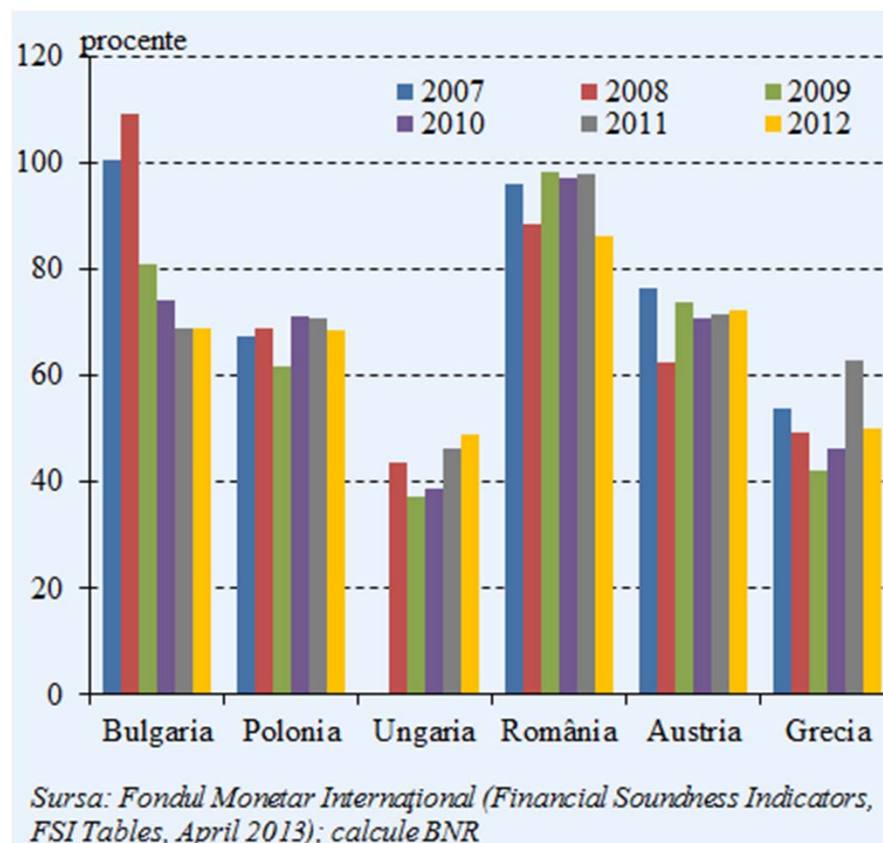
Sursa: Fondul Monetar Internațional (Financial Soundness Indicators, FSI Tables, April 2013); calcule BNR

...(b) gradul de acoperire a creditelor neperformante cu provizioane IFRS și filtre prudențiale rămâne confortabil...

Nivelul ajustărilor prudențiale de valoare și al ajustărilor de valoare conform IFRS calculate la nivelul sistemului bancar; gradul de acoperire a creditelor neperformante cu provizioane IFRS și filtre prudențiale aferente acestei categorii

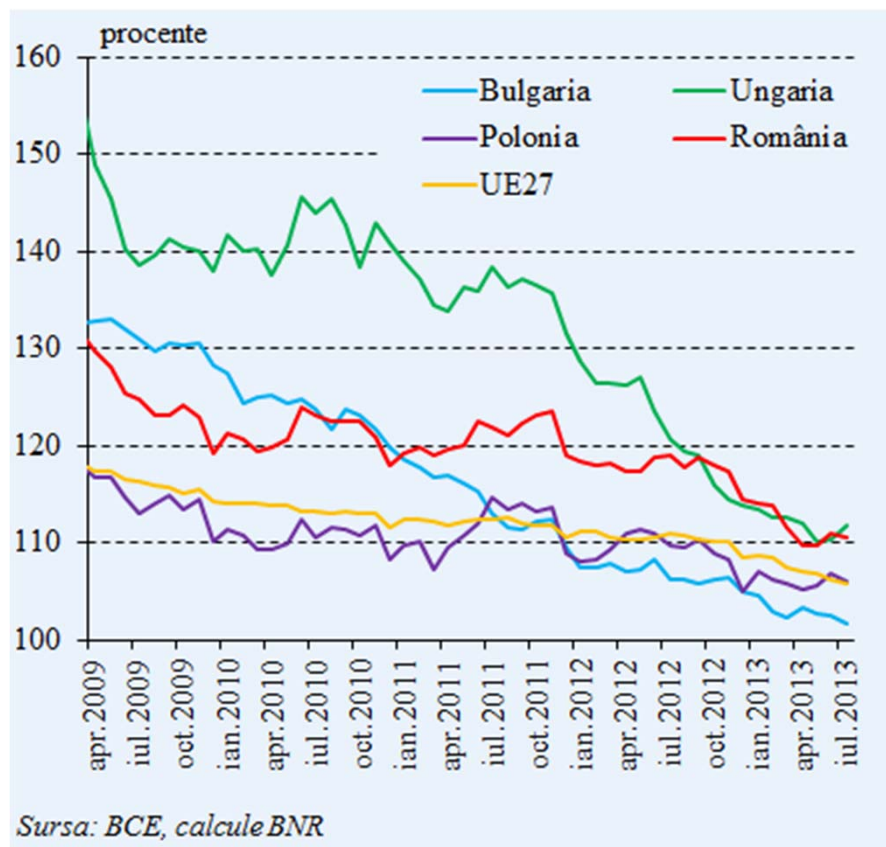

Gradul de acoperire a creditelor neperformante în unele țări din UE

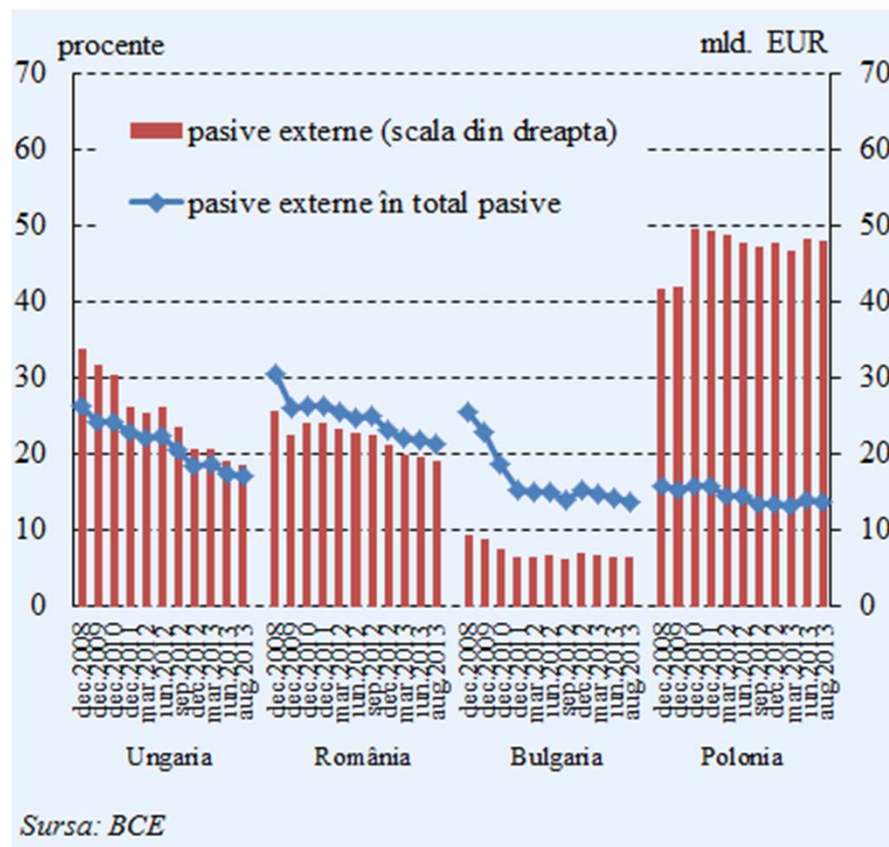

...iar (c) poziția de lichiditate a băncilor a continuat să fie adecvată

Evoluția indicatorului credite/depozite
neguvernamentale, comparații regionale

Evoluția pasivelor externe

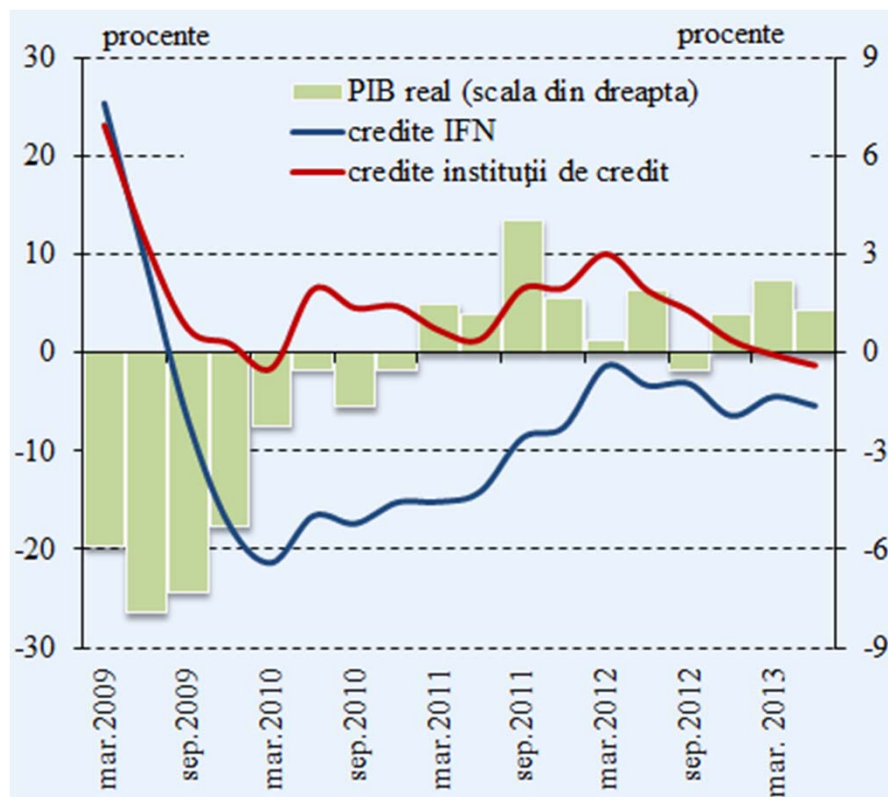

Rezultatele exercițiului de testare la stres a solvabilității sectorului bancar relevă pe ansamblu o bună capacitate de a face față unor eventuale șocuri macroeconomice

- Perioada acoperită: T3/2013 – T2/2015
- Scenariu advers: depreciere puternică a monedei naționale (peste 20 la sută)
creștere economică negativă în următorii ani
creștere semnificativă a costurilor de finanțare
recesiune în zona euro și deprecierea euro față de dolar
- Rezultate scenariu advers:
 - Indicatorul de solvabilitate la nivel agregat ar scădea cu circa 4 pp.
 - de la 14,6% în iunie 2013 la 10,8% în iunie 2015
 - Ajustările de valoare pentru deprecierea activelor ar crește relativ mult:
 - cu 27% în cazul expunerilor asupra populației
 - cu 31% în cazul expunerilor asupra companiilor
 - Un număr redus de bănci mici s-ar confrunta cu probleme de solvabilitate

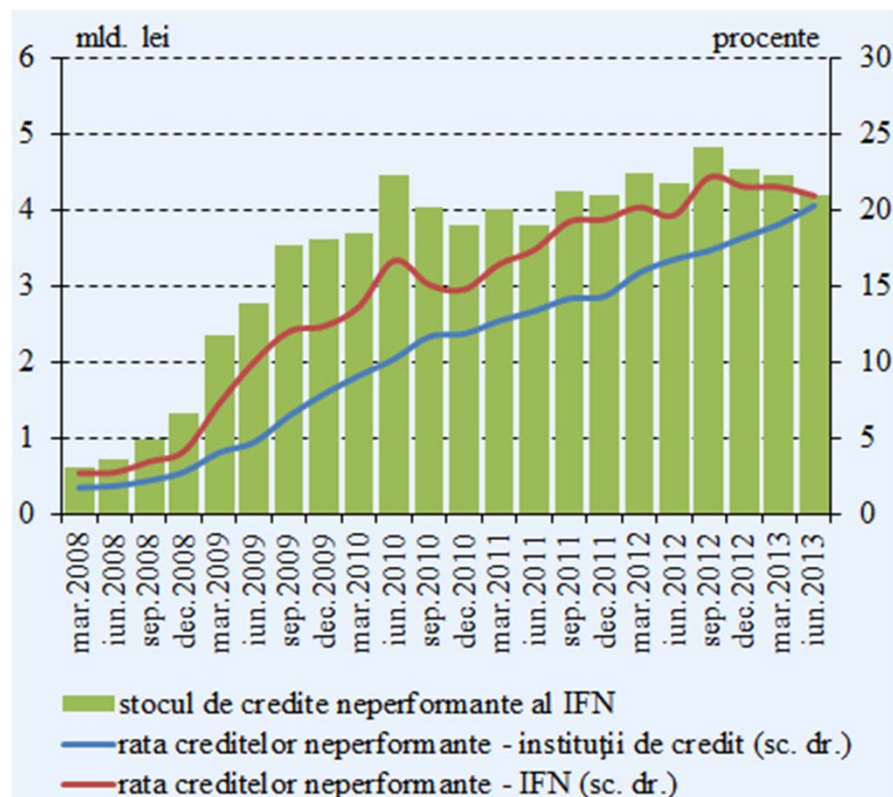
Activitatea IFN a înregistrat o contracție moderată, pe fondul menținerii unui nivel ridicat al ratei creditelor neperformante

Evoluția activității de creditare și creșterea economică (variații față de perioada similară a anului precedent)

Sursa: BNR

Evoluția creditelor neperformante în cazul IFN

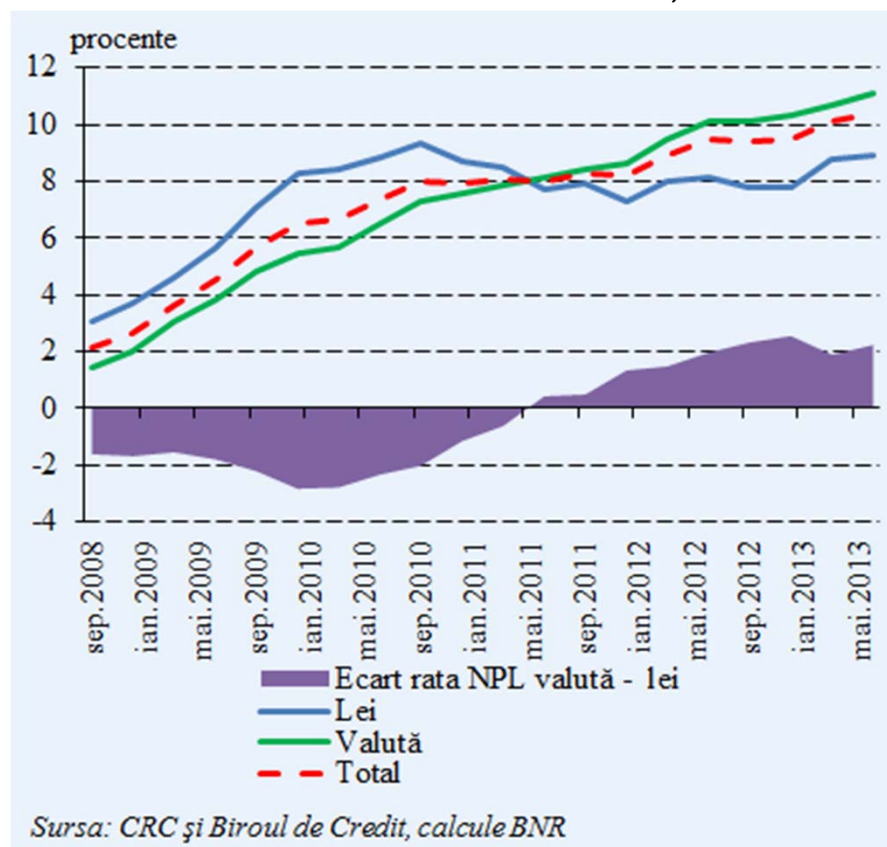

Sursa: BNR

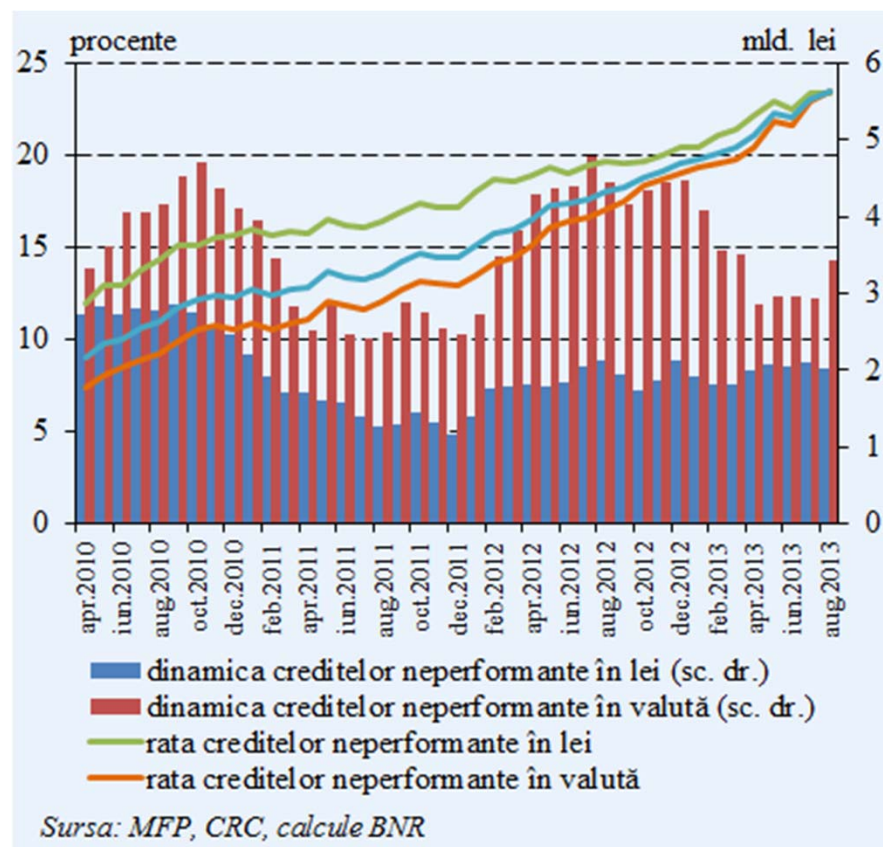
Riscul de credit a continuat să crească în sectorul bancar, dar a rămas acoperit adecvat prin rezerve de capital, provizioane și lichiditate

Evoluția pe total și în structură a ratei creditelor neperformante în cazul:

sectorului populației

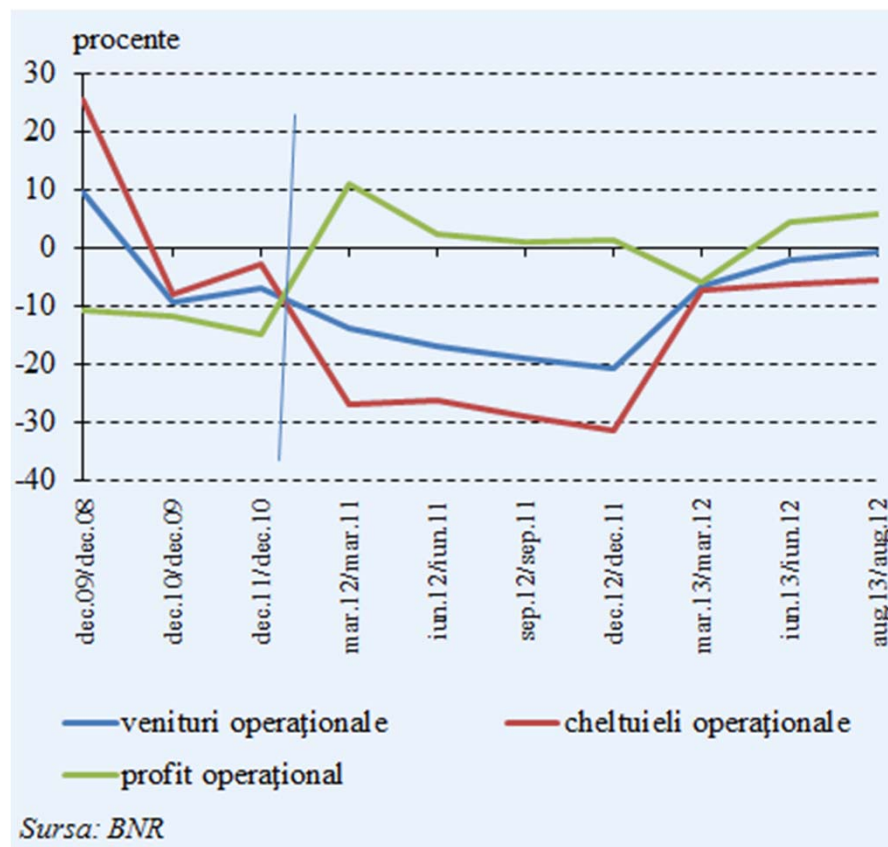

sectorului companii nefinanciare

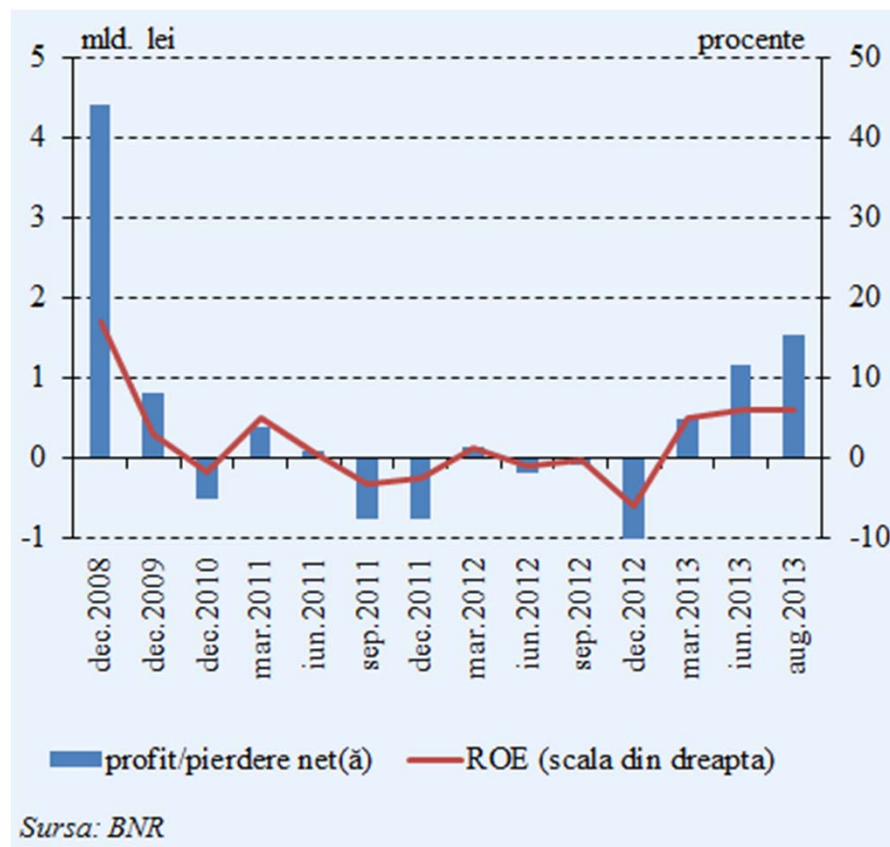

Nivelul relativ ridicat al ratei creditelor neperformante a influențat profitabilitatea bancară, dar aceasta din urmă a reintrat în teritoriul pozitiv

Evoluția ritmurilor reale anuale ale veniturilor, cheltuielilor și profitului din exploatare

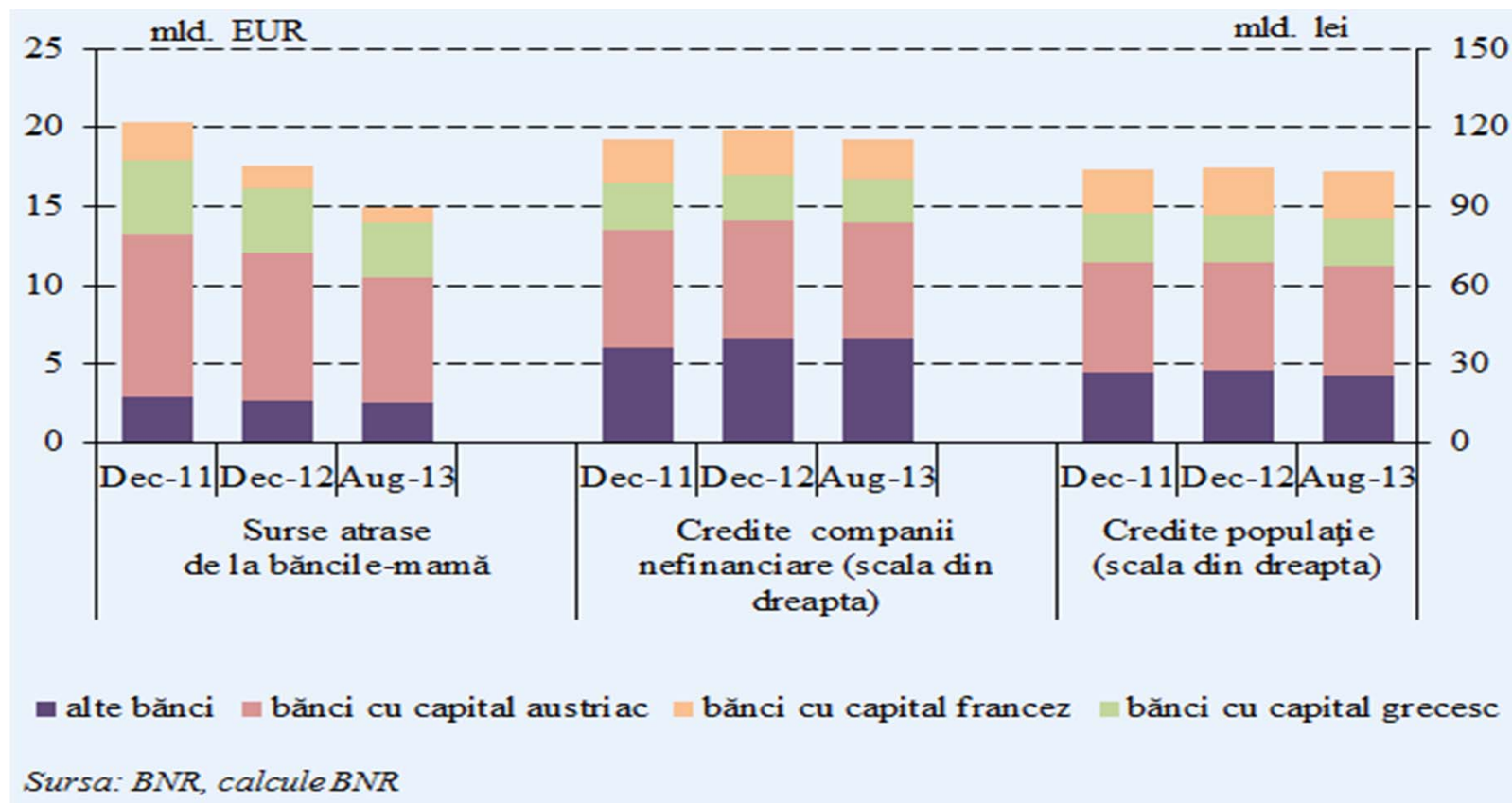

Evoluția profitului net și a rentabilității capitalurilor (ROE)

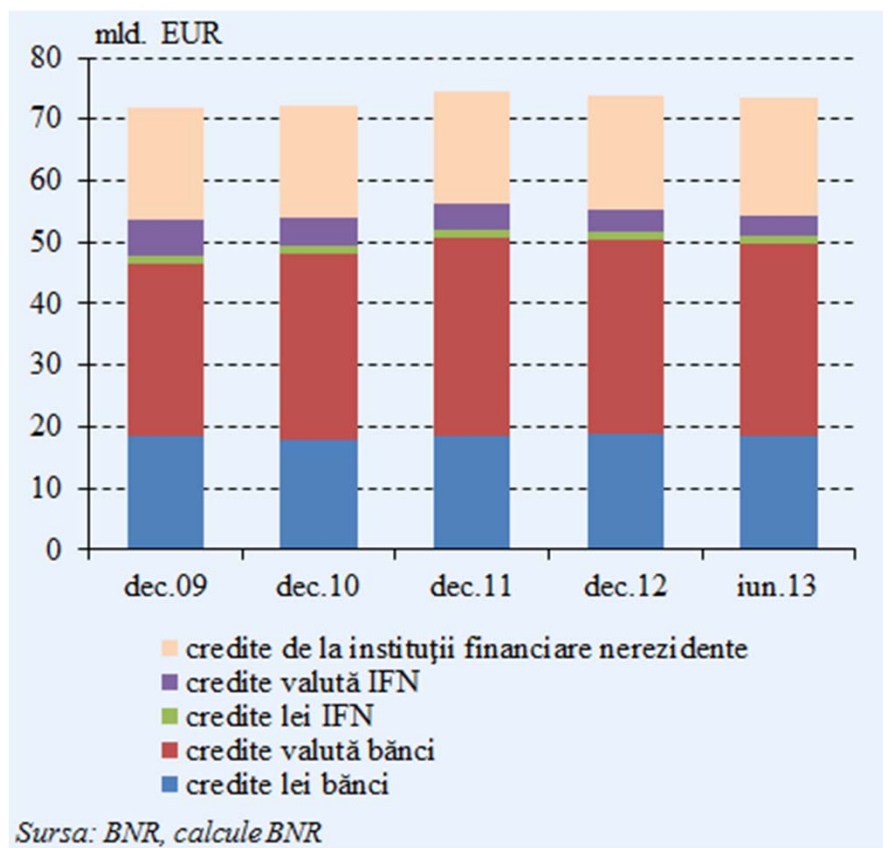
Riscul unei evoluții dezordonate a procesului de dezintermediere financiară la nivelul marilor grupuri bancare din UE care să afecteze subsidiarele locale și condițiile de creditare autohtone se menține....

Evoluția expunerilor externe și efectul asupra creditării companiilor și populației

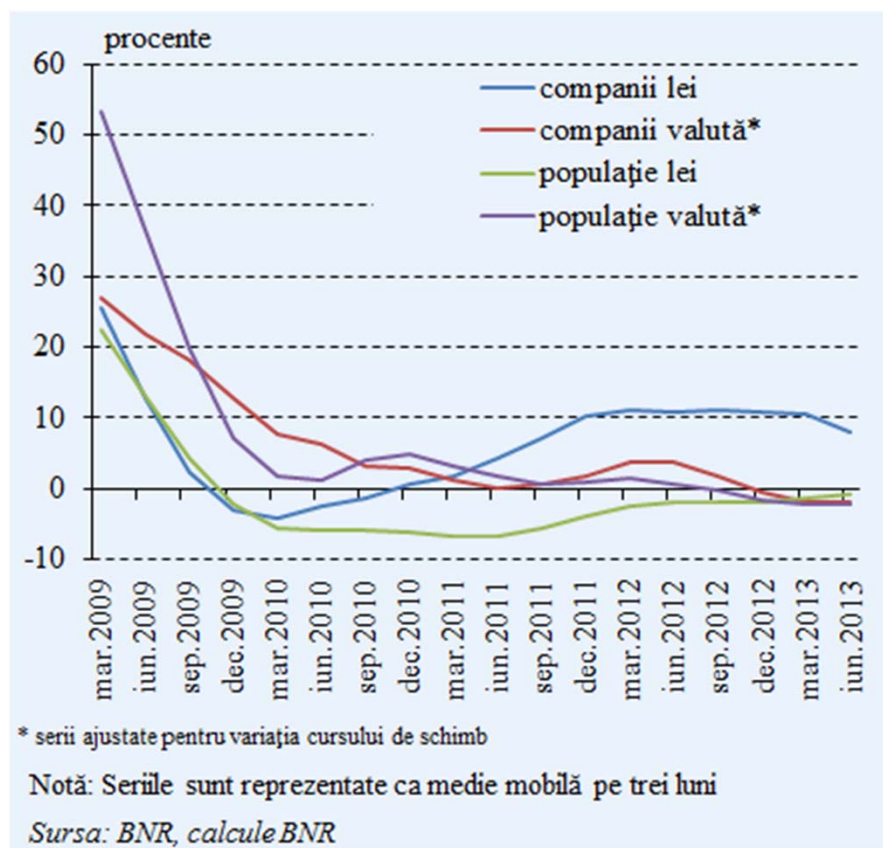

...dar nu s-a manifestat până în prezent...

Evoluția creditului total acordat de bănci și IFN, autohtone și străine, debitorilor rezidenți (companii și populație)

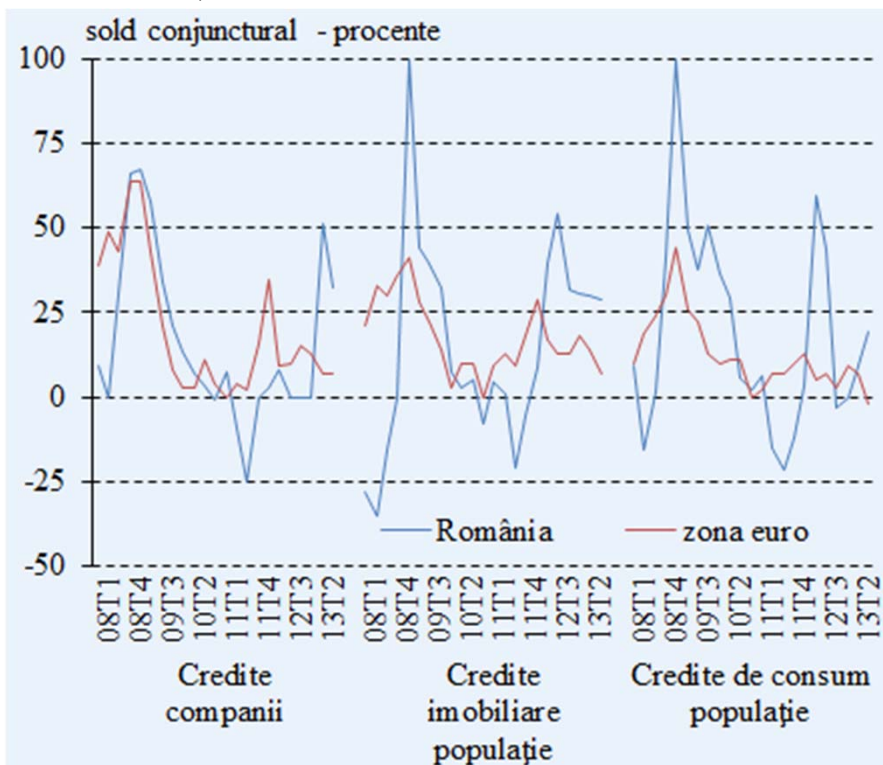

Ritmul de creștere a creditului total acordat de bănci și IFN, autohtone și străine, debitorilor rezidenți

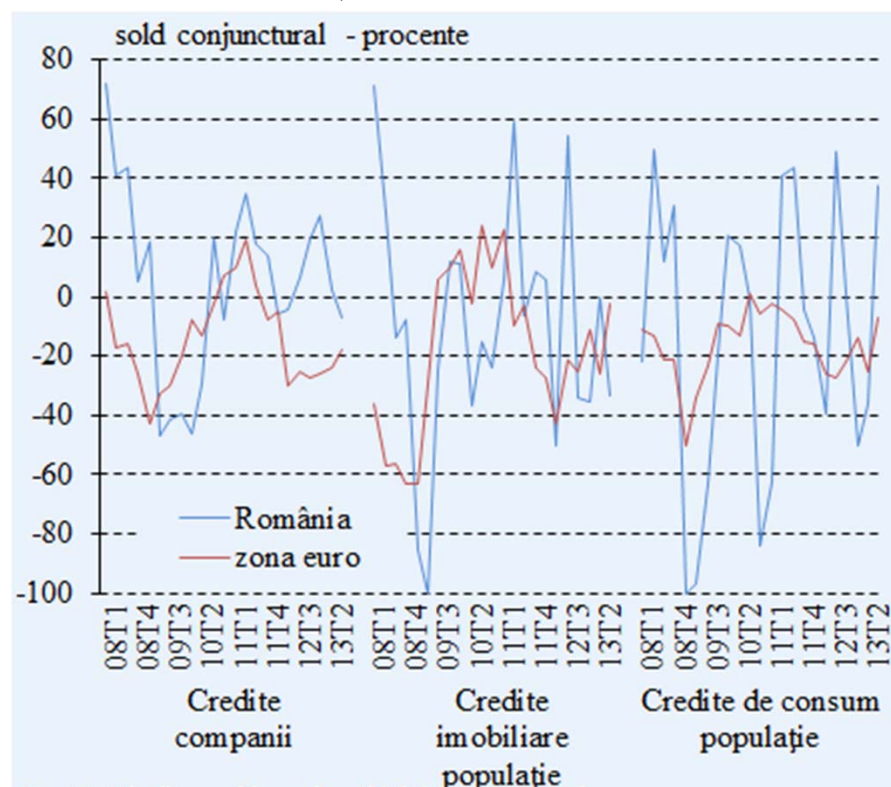
...atât cererea, cât și oferta conducând la menținerea unui nivel relativ scăzut al dinamicii creditului bancar, similar evoluțiilor din regiune.

Evoluția standardelor de creditare

Notă: Valorile pozitive ale soldului conjunktural indică înăsprirea standardelor de creditare.

Evoluția cererii de credit

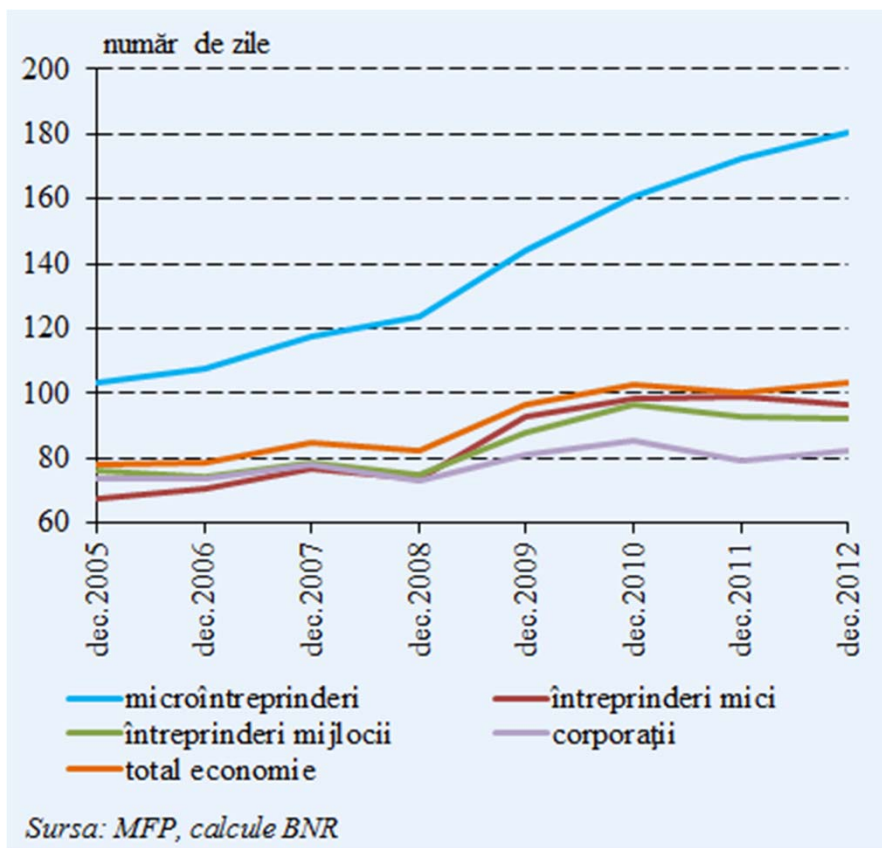

Notă: Valorile pozitive ale soldului conjunktural relevă creșterea cererii de credit.

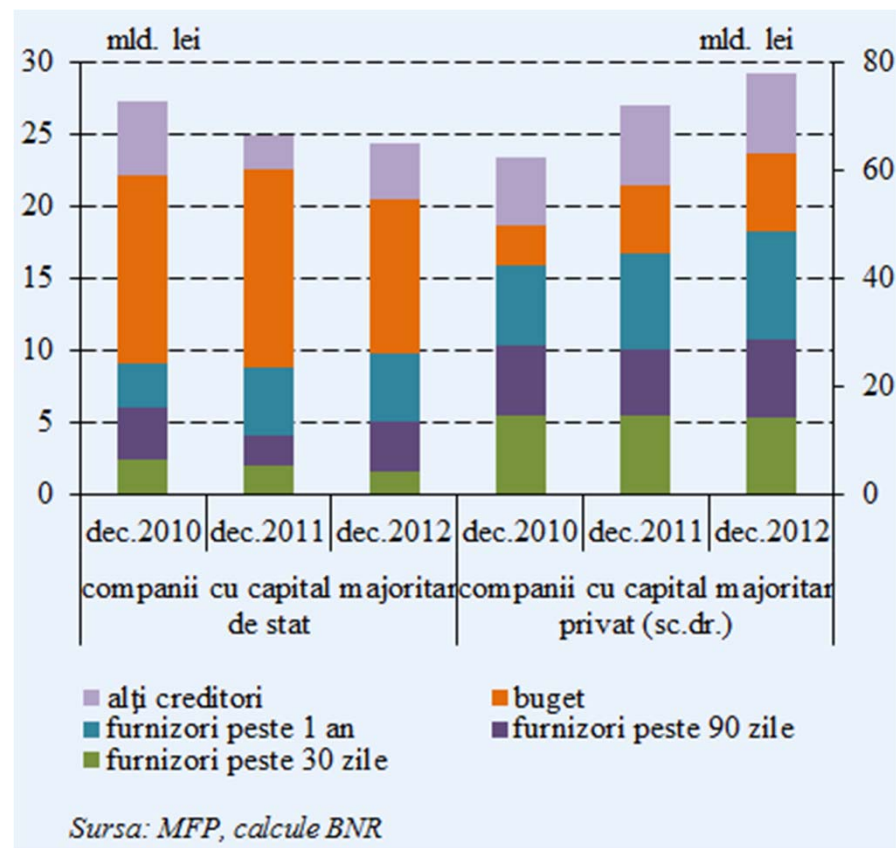
Sursă: BNR – Sondajul calitativ privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației, august 2013;
BCE – The Euro Area Bank Lending Survey, iulie 2013

Un rol important în reluarea creditării sustenabile îl va avea îmbunătățirea disciplinei la plată în economie...

Perioada de recuperare a creanțelor

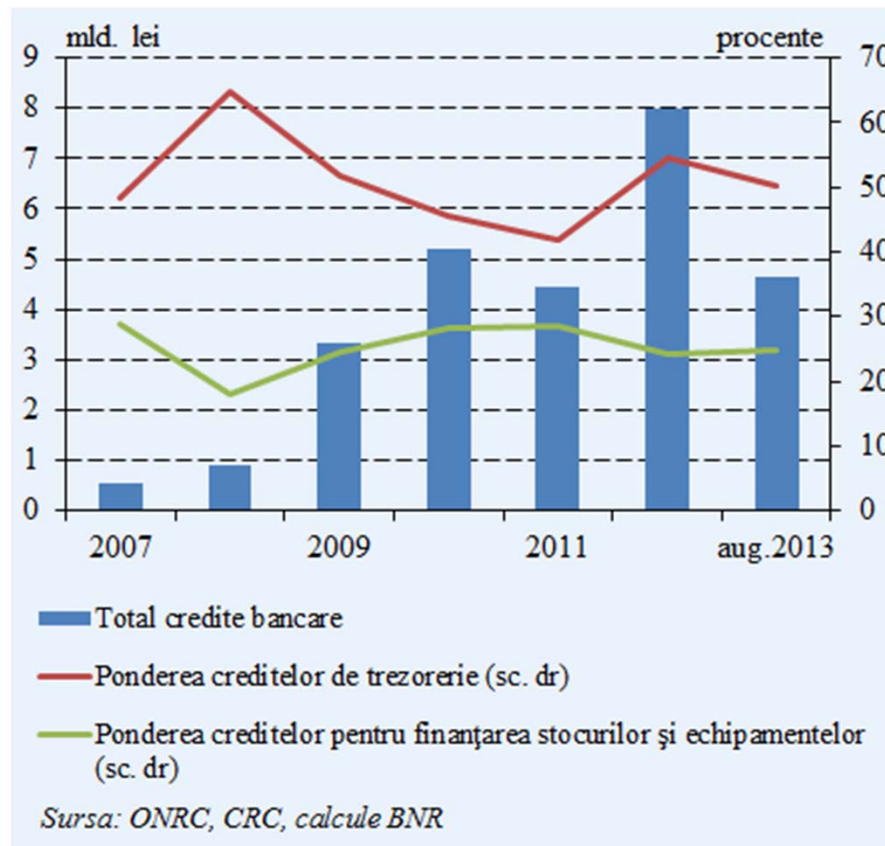

Structura restanțelor la plată în economie

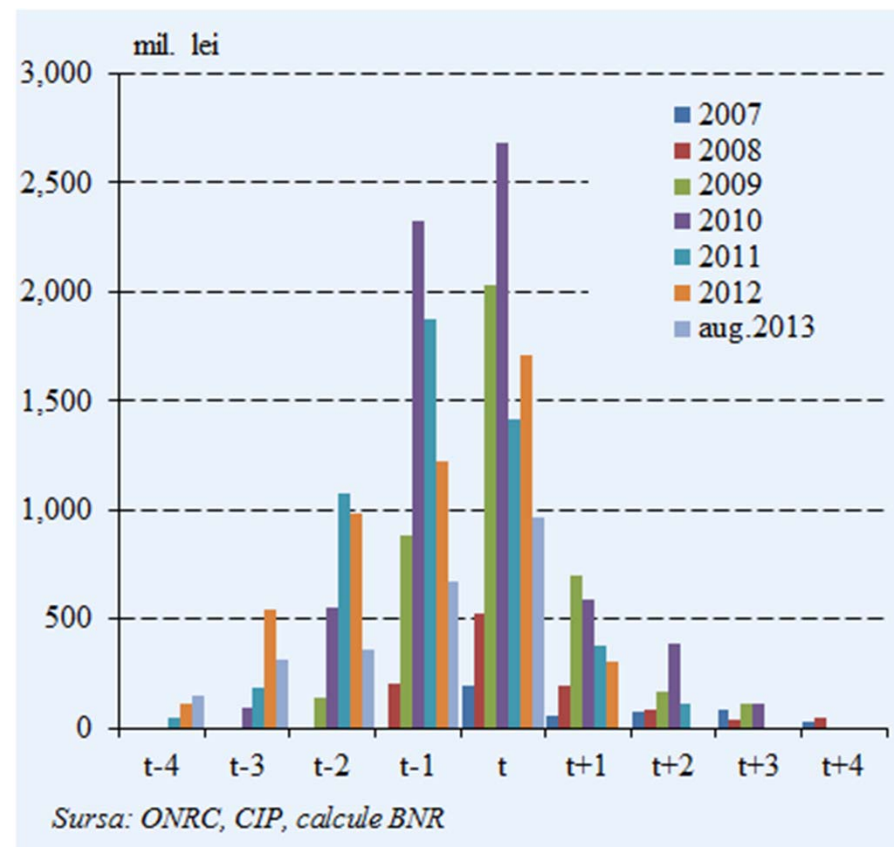

...ceea ce reclamă inițierea de noi măsuri în vederea îmbunătățirii legislației comerciale, fiscale și contabile, un prim pas fiind modificarea cadrului legal aferent domeniului insolvenței

Volumul creditelor bancare aparținând companiilor insolvente, în anul intrării în insolvență

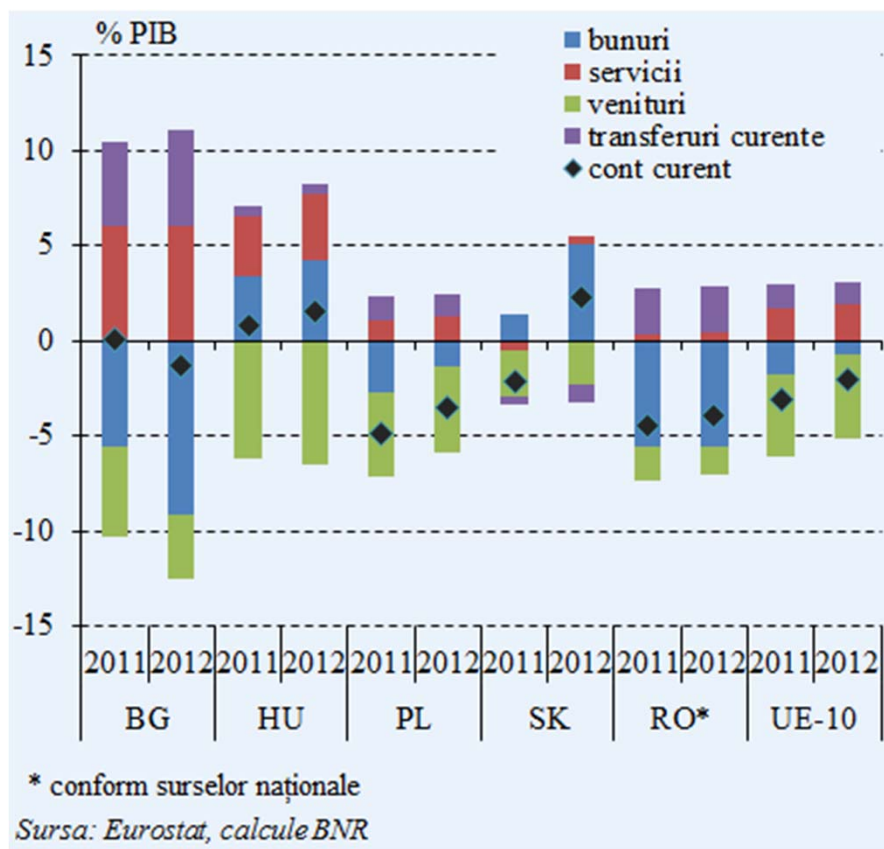

Incidentele majore de plăți generate de companiile insolvente

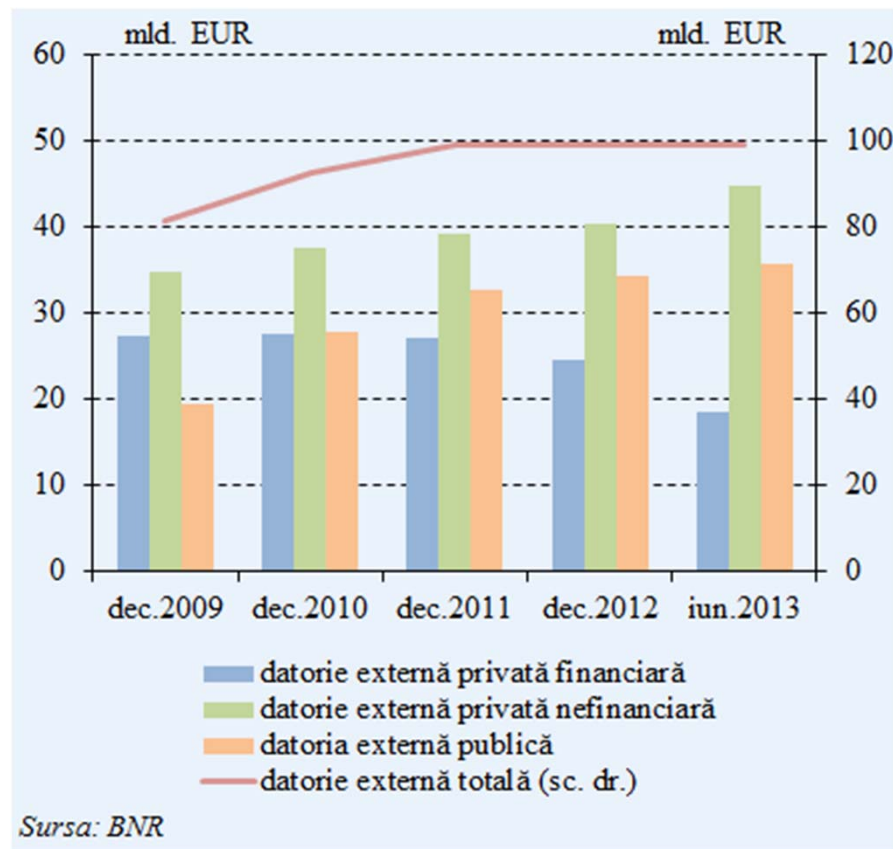

Vulnerabilitățile asupra stabilității financiare generate de dezechilibrele externe s-au atenuat simțitor în ultimii ani...

Evoluția contului curent agregat și pe componente

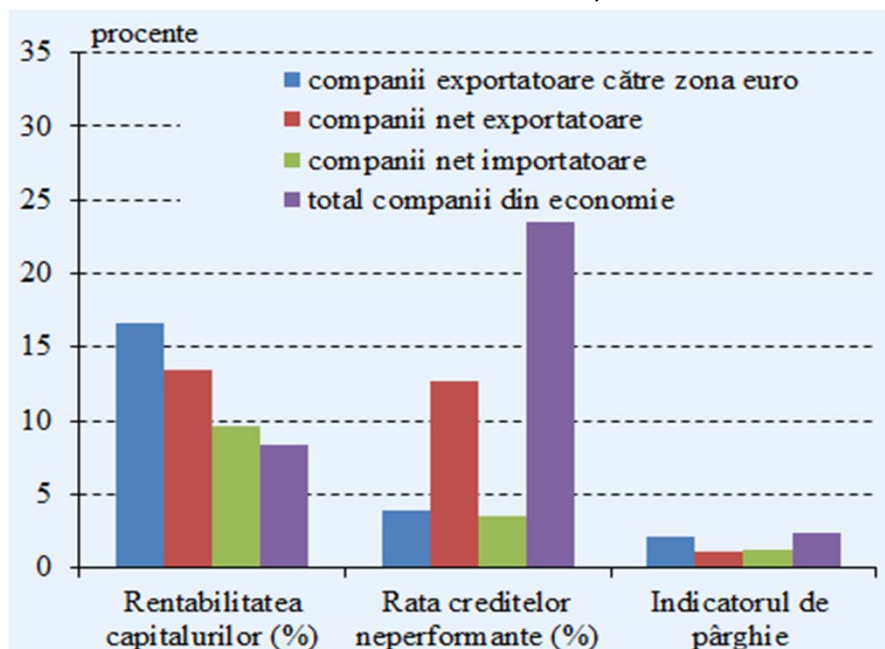

Evoluția datoriei externe românești (mil. euro)

...iar firmele implicate în activitatea de comerț exterior sau care generează datorie externă dețin resurse suplimentare (comparativ cu restul economiei) pentru a face față unor eventuale evoluții nefavorabile

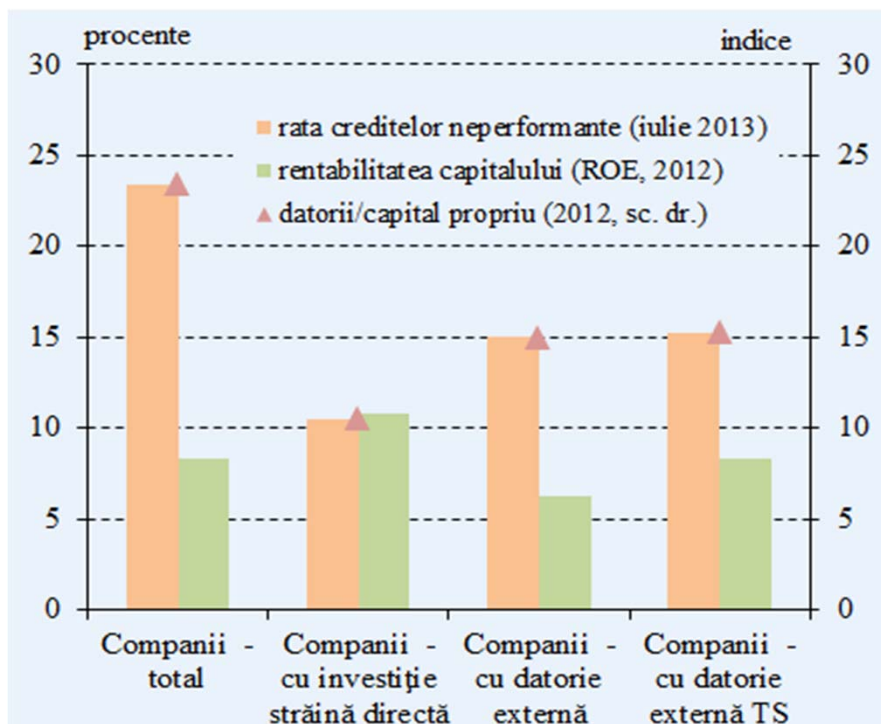
Situația financiară a firmelor implicate în activitatea de comerț exterior*

* Rentabilitatea capitalurilor și efectul de pârghie sunt calculate la decembrie 2012, iar rata creditelor neperformante este la august 2013

Sursa: INS, MFP, BNR, calcule BNR

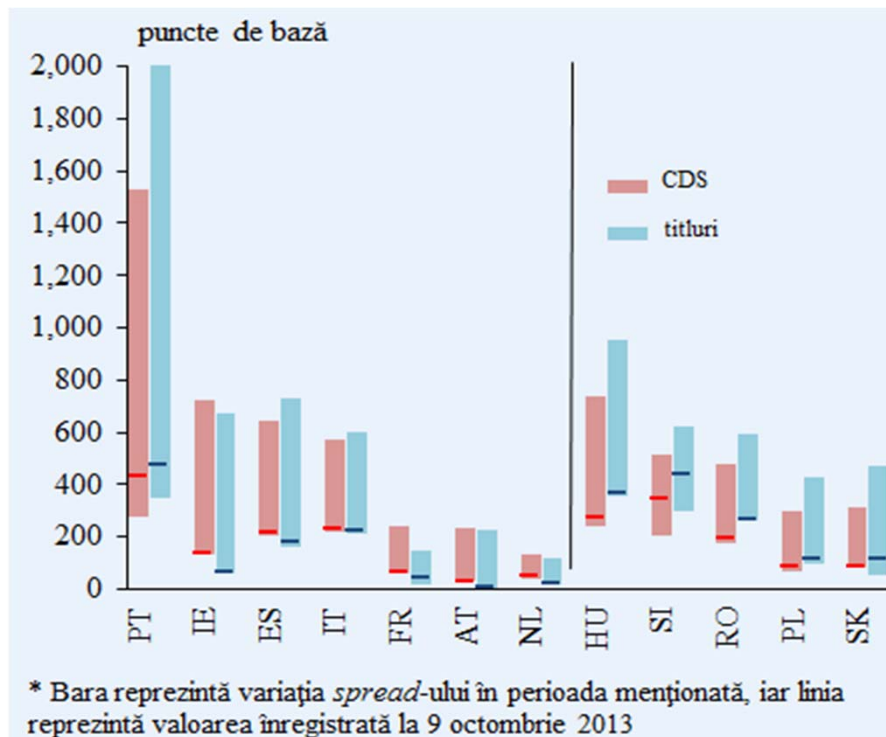
Situația financiară a firmelor cu datorie externă

Sursa: MFP, BNR, calcule BNR

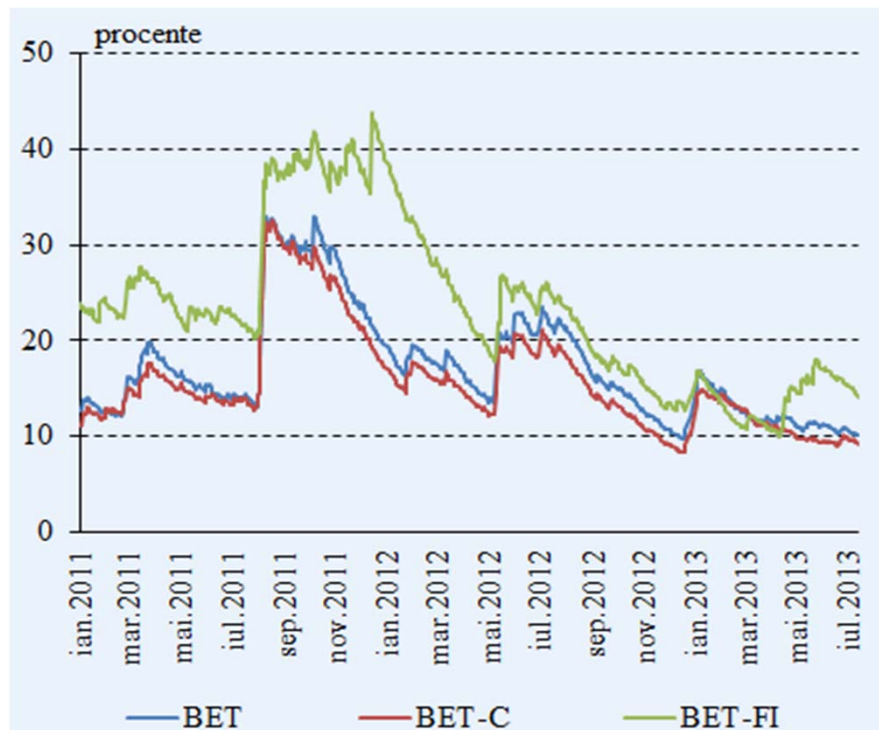
Volatilitatea din piețele financiare pe ansamblu s-a diminuat, reflectând și o creștere a încrederii investitorilor în perspectivele economiei și ale sistemului financiar

Evoluțiile spread-urilor CDS și ale titlurilor suverane pentru țări din UE (ianuarie 2012 – octombrie 2013)*

Sursa: Bloomberg

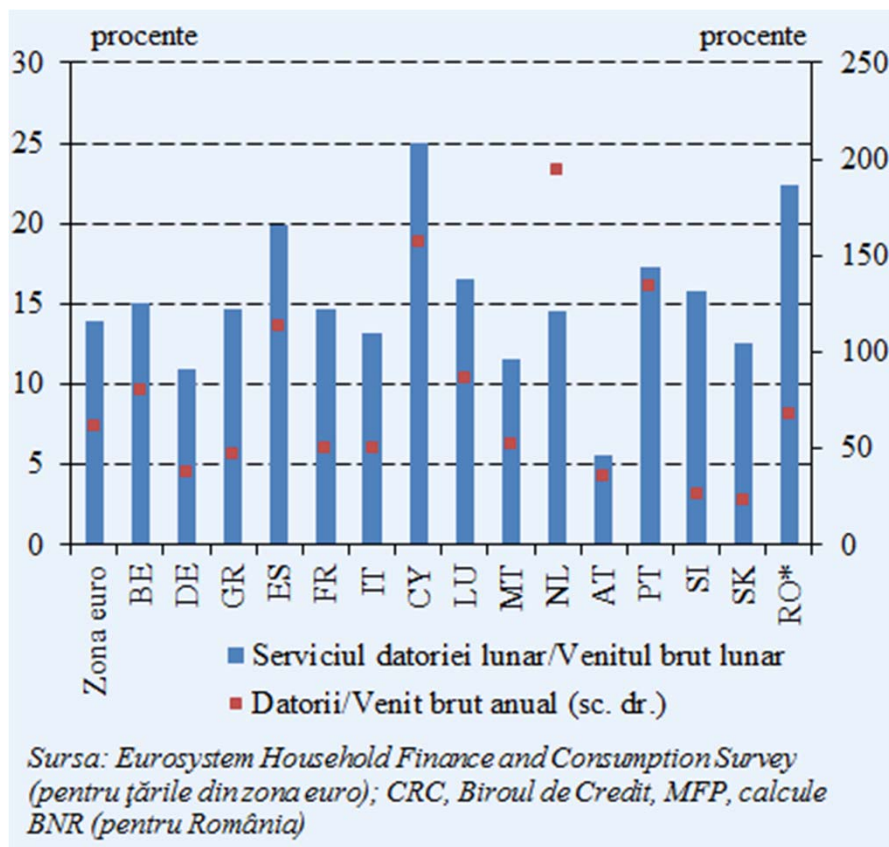
Volatilitatea indicilor bursieri BVB

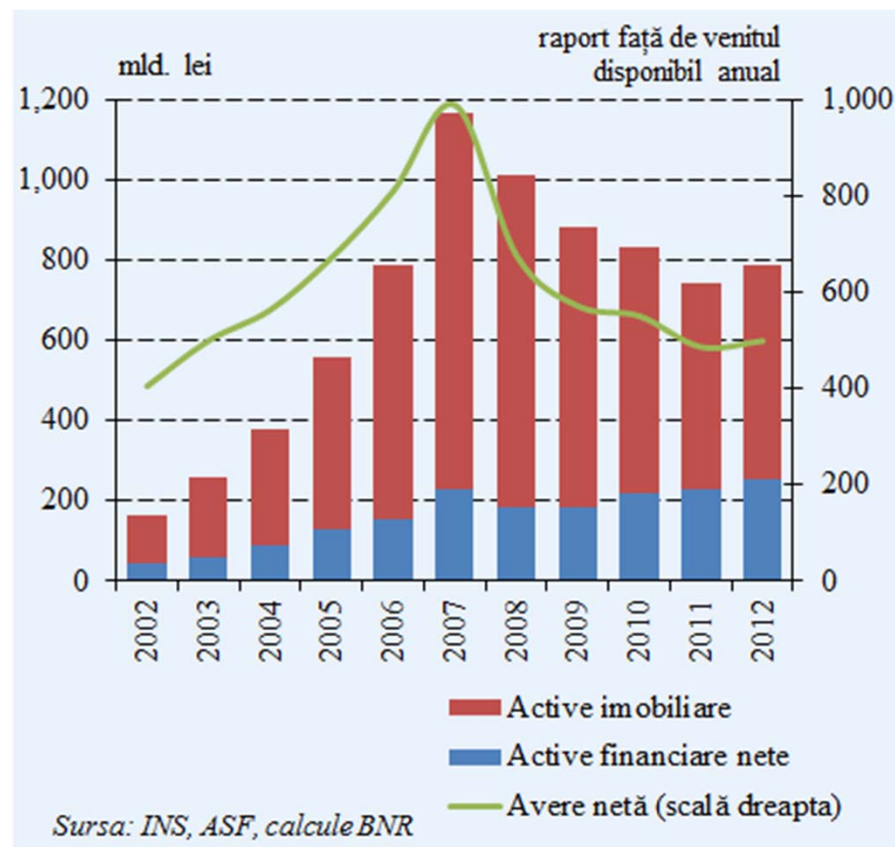
Sursa: BVB, calcule BNR

Populația continuă să aibă un grad relativ mare de îndatorare (în special în valută), dar această vulnerabilitate s-a înscris pe o pantă ușor descendentă...

Gradul de îndatorare a populației – comparații europene (valori mediane)

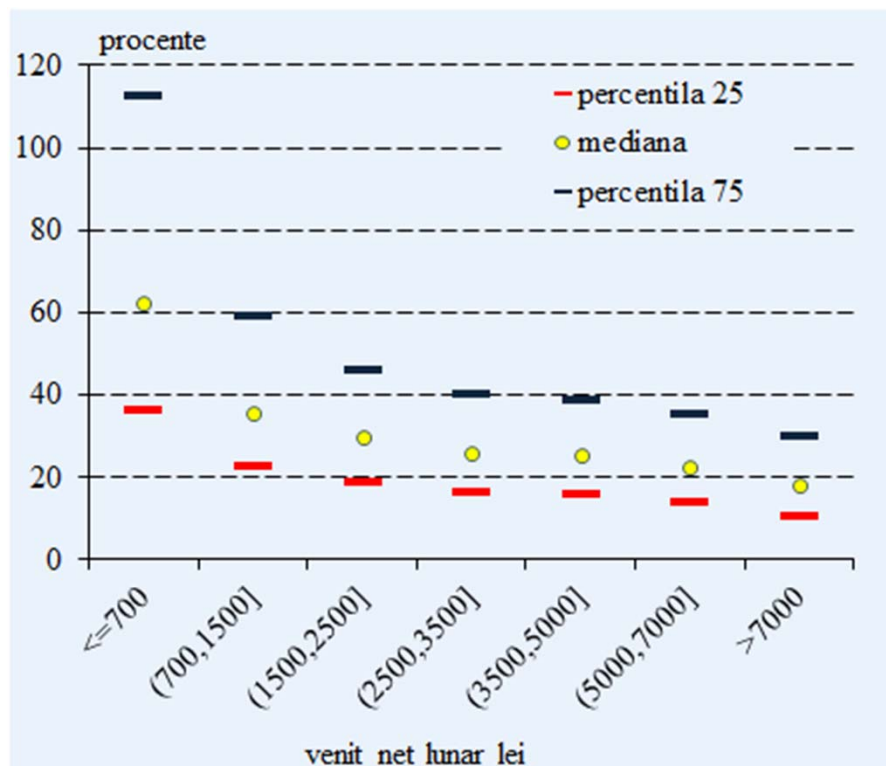

Avuția netă a populației

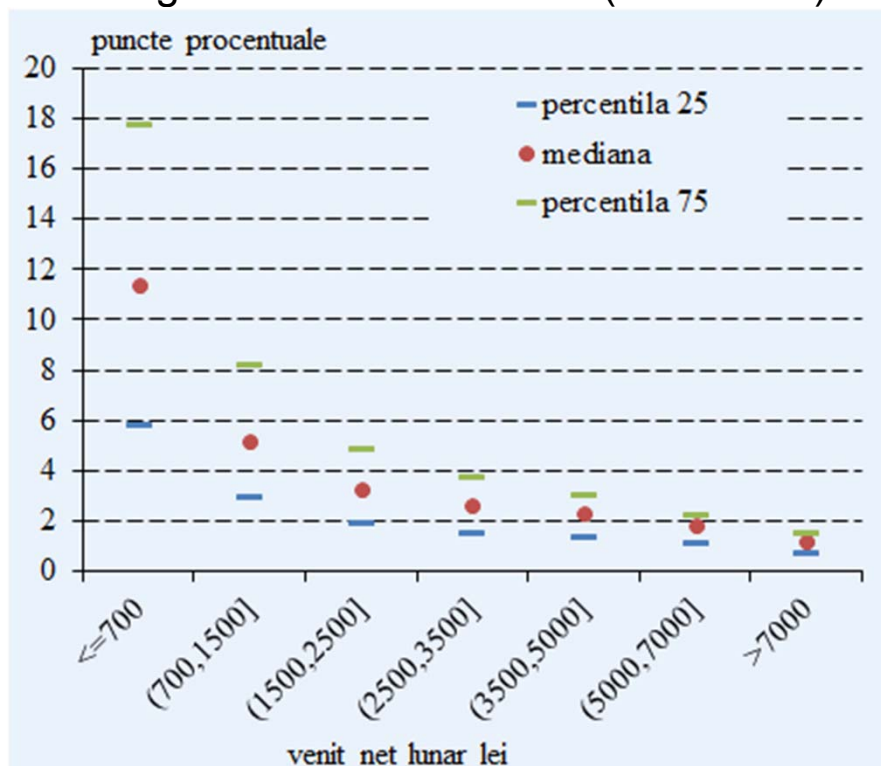
...însă categoriile cu venituri mici și foarte mici rămân mai vulnerabile în cazul manifestării unor noi evoluții economice și financiare nefavorabile

Structura gradului de îndatorare pe categorii de venit net lunar (iunie 2013)

Sursa: BNR, MFP, calcule BNR

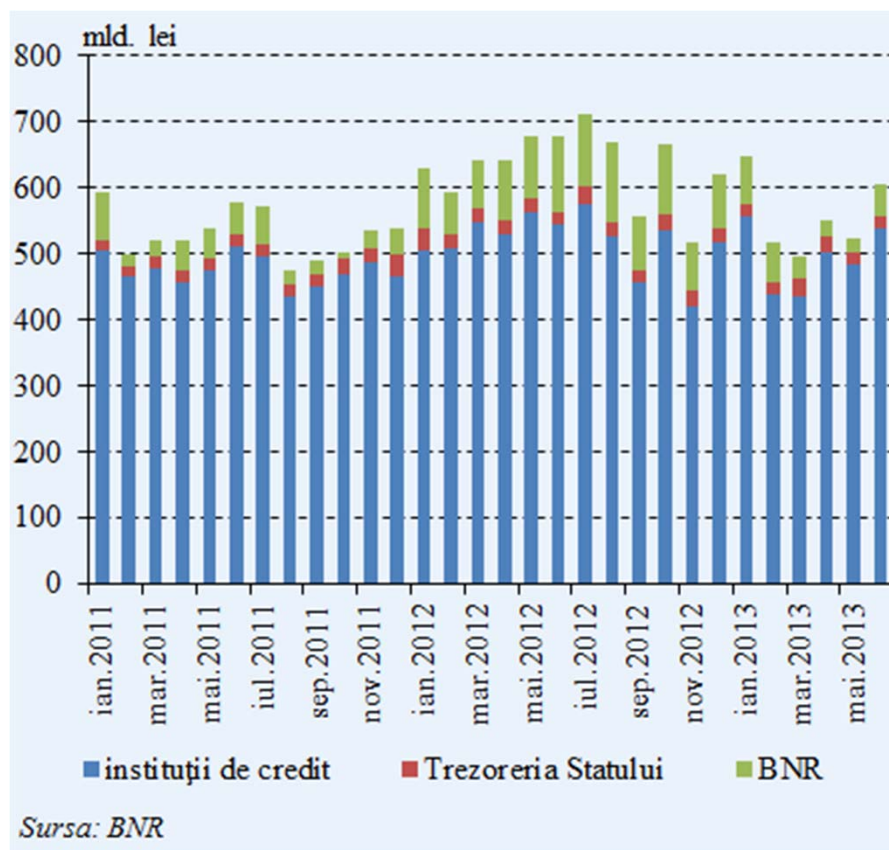
Impactul unui șoc de 1 pp pe rata medie de dobândă în euro asupra gradului de îndatorare a debitorilor cu credite imobiliare, în funcție de categoria de venit net lunar (iunie 2013)

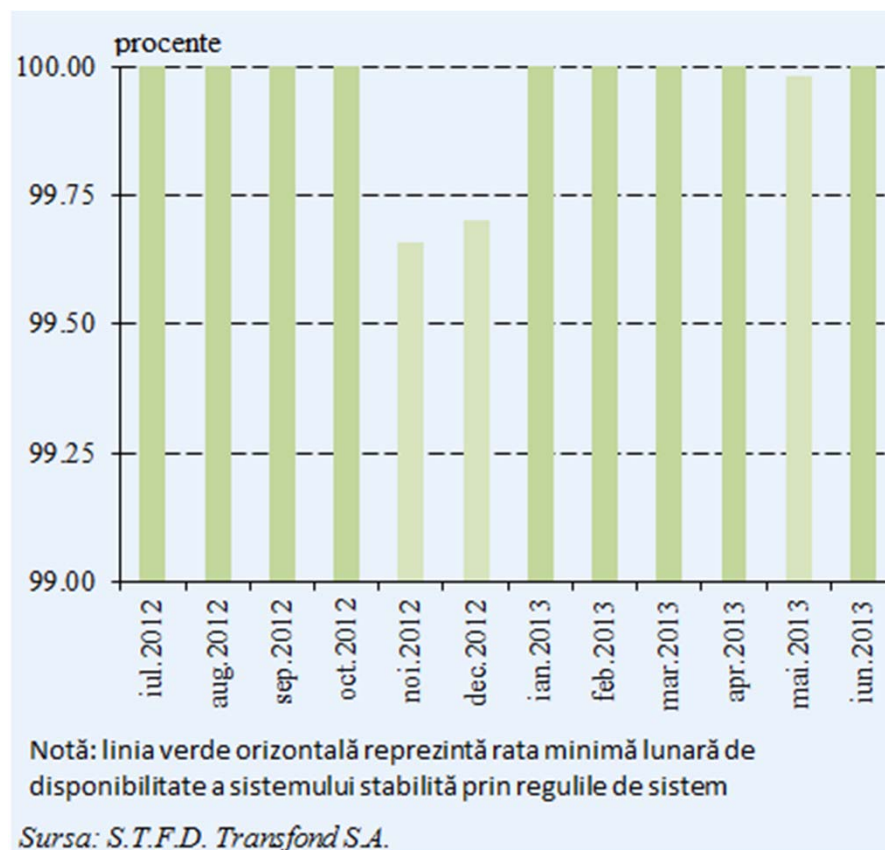
Sursa: CRC, Biroul de Credit, MFP, BNR, calcule BNR

Sistemele de plăți de importanță sistemică (ReGIS și SENT) au funcționat în parametri normali...

Valoarea ordinelor de transfer decontate
în sistemul ReGIS

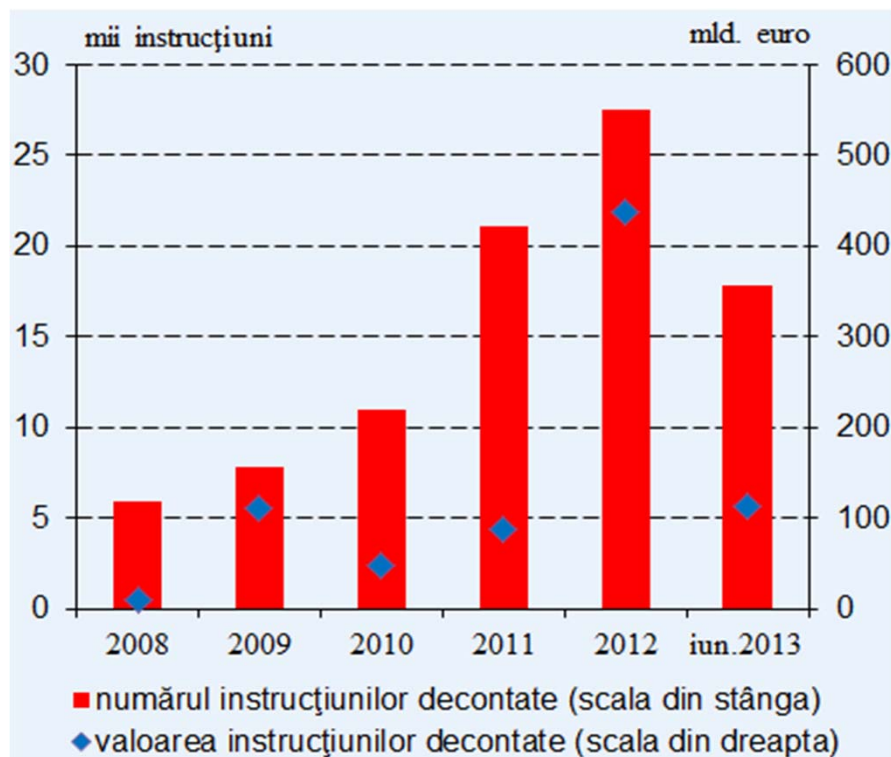

Rata de disponibilitate a sistemului
SENT

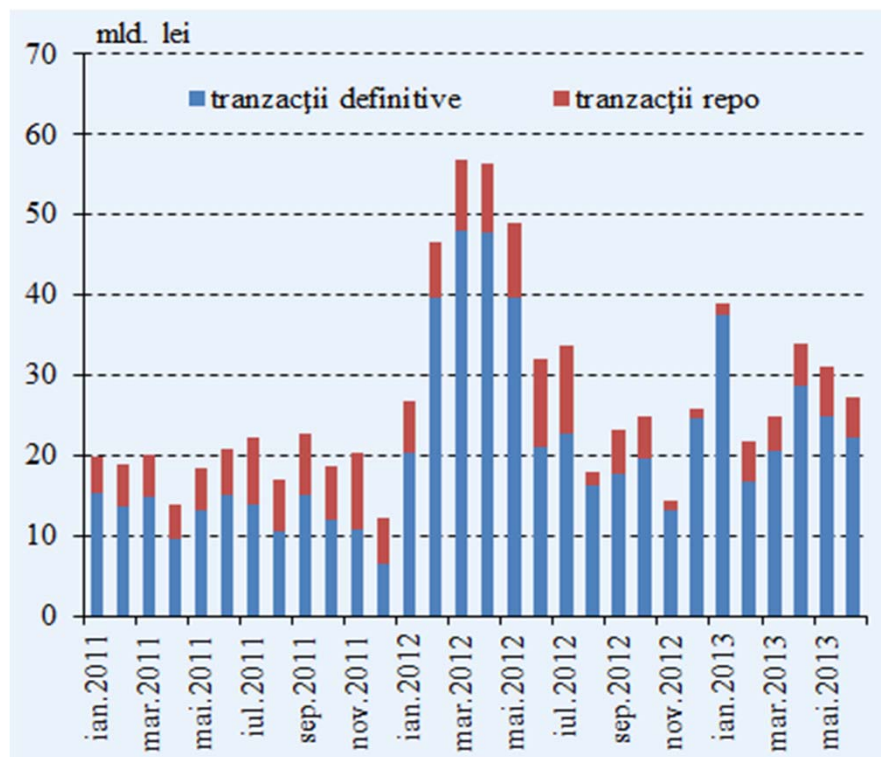
... iar sistemele de decontare (DSClear, RoClear și SaFIR) au continuat să se caracterizeze prin robustețe (testată în cazul SaFIR și în perioadele în care piață secundară a titlurilor de stat a crescut semnificativ)

Numărul și valoarea instrucțiunilor decontate în cadrul sistemului SaFIR

Sursa: BNR

Tranzacțiile cu titluri de stat pe piața secundară interbancară

Sursa: BNR, calcule BNR